

Vládní návrh

ZÁKON

ze dne 2021,

kterým se mění zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 254/2001 Sb., zákona č. 274/2001 Sb., zákona č. 13/2002 Sb., zákona č. 76/2002 Sb., zákona č. 86/2002 Sb., zákona č. 120/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 274/2003 Sb., zákona č. 356/2003 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 167/2004 Sb., zákona č. 326/2004 Sb., zákona č. 562/2004 Sb., zákona č. 125/2005 Sb., zákona č. 253/2005 Sb., zákona č. 381/2005 Sb., zákona č. 392/2005 Sb., zákona č. 444/2005 Sb., zákona č. 59/2006 Sb., zákona č. 74/2006 Sb., zákona č. 186/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 222/2006 Sb., zákona č. 264/2006 Sb., zákona č. 342/2006 Sb., zákona č. 110/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 378/2007 Sb., zákona č. 124/2008 Sb., zákona č. 130/2008 Sb., zákona č. 274/2008 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 301/2009 Sb., zákona č. 151/2011 Sb., zákona č. 298/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 466/2011 Sb., zákona č. 115/2012 Sb., zákona č. 333/2012 Sb., zákona č. 223/2013 Sb., zákona č. 64/2014 Sb., zákona č. 247/2014 Sb., zákona č. 250/2014 Sb., zákona č. 252/2014 Sb., zákona č. 82/2015 Sb., zákona č. 267/2015 Sb., zákona č. 243/2016 Sb., zákona č. 250/2016 Sb., zákona č. 298/2016 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 193/2017 Sb., zákona č. 202/2017 Sb., zákona č. 225/2017 Sb., zákona č. 277/2019 Sb., zákona č. 205/2020 Sb., zákona č. 238/2020 Sb., zákona č. 403/2020 Sb., zákona č. 544/2020 Sb., zákona č. 36/2021 Sb. a zákona č. 94/2021 Sb., se mění takto:

1. V § 47 se doplňuje odstavec 3, který zní:

„(3) Každé provedené očkování proti onemocnění COVID-19 zapíše poskytovatel zdravotních služeb v rozsahu zápisu prováděného do očkovacího průkazu nebo zdravotního a očkovacího průkazu dítěte a mladistvého podle odstavce 2 zároveň do registru aktuálního zdravotního stavu fyzických osob, které onemocněly infekčním onemocněním, a fyzických osob podezřelých z nákazy.“.

2. V § 47b odst. 1 se na konci písmene c) tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno d), které zní:

„d) údaje z registru rodných čísel o fyzických osobách, kterým bylo přiděleno rodné číslo, avšak nejsou vedeny v informačních systémech uvedených v písmenu b) nebo c).“.

3. V § 47b odst. 2 se na konci písmene d) tečka nahrazuje čárkou a doplňují se písmena e) a f), která znějí:
- „e) datum, místo a okres narození; u subjektu údajů, který se narodil v cizině, datum, místo a stát, kde se narodil,
 - f) čísla a druhy elektronicky čitelných identifikačních dokladů.“.
4. V § 47b odst. 3 se na konci písmene d) tečka nahrazuje čárkou a doplňují se písmena e) až g), která znějí:
- „e) rodné číslo,
 - f) pohlaví,
 - g) datum, místo a okres narození; u subjektu údajů, který se narodil v cizině, místo a stát, kde se narodil.“.
5. V § 47b odst. 4 se na konci písmene d) tečka nahrazuje čárkou a doplňují se písmena e) až h), která znějí:
- „e) datum narození,
 - f) rodné číslo,
 - g) pohlaví,
 - h) místo a stát, kde se cizinec narodil; v případě, že se narodil na území České republiky, místo a okres narození.“.
6. V § 47b se za odstavec 4 vkládá nový odstavec 5, který zní:
- „(5) Využívanými údaji podle odstavce 1 písm. d) jsou
- a) jméno, popřípadě jména, příjmení, popřípadě rodné příjmení,
 - b) rodné číslo,
 - c) datum, místo a okres narození, u fyzické osoby narozené v cizině stát, na jehož území se narodila.“.
- Dosavadní odstavce 5 a 6 se označují jako odstavce 6 a 7.
7. V § 79 odst. 1 písm. a) se slova „narození, místo pobytu fyzických osob,“ nahrazují slovy „a místo narození, dále číslo pojištěnce podle zákona o veřejném zdravotním pojištění, není-li tímto číslem rodné číslo tohoto pojištěnce, jde-li o cizince, číslo cestovního pasu nebo jiného dokladu prokazujícího totožnost, telefonní číslo, adresa elektronické pošty, popřípadě další kontaktní údaje,“.
8. V § 79 odst. 1 písmeno b) se za slovo „prohlídek,“ vkládají slova „pozitivní nebo negativní výsledky laboratorních vyšetření vztahujících se k akutnímu nebo prodělanému onemocnění COVID-19 anebo vyloučení tohoto onemocnění, záznam o

provedeném očkování proti onemocnění COVID-19, identifikační a kontaktní údaje poskytovatelů zdravotních služeb, kteří poskytli zdravotní služby, k nimž se váží zpracovávané údaje, nebo kteří zpracovávané údaje do registru předávají“.

9. V § 79 odst. 2 se věta poslední zrušuje.

10. Za § 79 se vkládá nový § 79a, který včetně nadpisu a poznámky pod čarou č. 107 zní:

„§ 79a

Informace o onemocnění COVID-19

(1) Ministerstvo zdravotnictví vydává fyzickým osobám, o kterých jsou vedeny údaje v registrech, certifikát, kterým se osvědčují informace o

- a) provedeném očkování proti onemocnění COVID-19,
- b) prodělaném onemocnění COVID-19 nebo
- c) výsledcích vyšetření na přítomnost viru SARS-CoV-2 nebo jeho antigenu.

(2) Fyzické osoby, o kterých jsou vedeny údaje v registrech, přistupují k certifikátu podle odstavce 1 bezplatně

a) s využitím prostředku pro elektronickou identifikaci vydaného v rámci kvalifikovaného systému elektronické identifikace podle zákona o elektronické identifikaci¹⁰⁷⁾, nebo

b) pomocí internetových a autentizačních služeb portálu registru aktuálního zdravotního stavu fyzických osob, které onemocněly infekčním onemocněním, a fyzických osob podezřelých z nákazy a informačních systémů a aplikací tyto služby využívajících; portál zřizuje Ministerstvo zdravotnictví.

(3) Fyzické osoby, o kterých jsou vedeny údaje v registrech, přistupují k certifikátu podle odstavce 1 prostřednictvím poskytovatelů zdravotních služeb, kteří poskytují zdravotní služby v souvislosti s onemocněním COVID-19, a to po prokázání totožnosti této osoby průkazem totožnosti; poskytovatel zdravotních služeb předá této fyzické osobě certifikát podle odstavce 1 v listinné podobě. Poskytovatel zdravotních služeb za vydání certifikátu podle odstavce 1 může požadovat úhradu ve výši, která nesmí přesáhnout náklady spojené s pořízením listinné podoby tohoto certifikátu.

(4) Ministerstvo zdravotnictví uveřejní náležitosti a vzor certifikátu podle odstavce 1 na svých internetových stránkách.

(5) Poskytovatel zdravotních služeb má přístup do registrů k údajům rozhodným pro vydání certifikátu podle odstavce 1 za účelem poskytování zdravotních služeb pacientovi, o kterém jsou tyto údaje vedeny, a za účelem postupu podle odstavce 3.

¹⁰⁷⁾ Zákon č. 250/2017 Sb., o elektronické identifikaci, ve znění pozdějších předpisů.“.

11. V § 79a odstavec 2 včetně poznámky pod čarou č. 108 zní:

„(2) Fyzické osoby, o kterých jsou vedeny údaje v registrech, přistupují k certifikátu podle odstavce 1 bezplatně

a) s využitím prostředku pro elektronickou identifikaci vydaného v rámci kvalifikovaného systému elektronické identifikace podle zákona o elektronické identifikaci¹⁰⁷⁾,

b) prostřednictvím kontaktního místa veřejné správy podle zákona o informačních systémech veřejné správy¹⁰⁸⁾, které jej poskytne v listinné podobě, nebo

c) pomocí internetových a autentizačních služeb portálu registru aktuálního zdravotního stavu fyzických osob, které onemocněly infekčním onemocněním, a fyzických osob podezřelých z nákazy a informačních systémů a aplikací tyto služby využívajících; portál zřizuje Ministerstvo zdravotnictví.

¹⁰⁸⁾ Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.“

12. V § 79a odstavec 2 zní:

„(2) Fyzické osoby, o kterých jsou vedeny údaje v registrech, přistupují k certifikátu podle odstavce 1 bezplatně

a) s využitím prostředku pro elektronickou identifikaci vydaného v rámci kvalifikovaného systému elektronické identifikace podle zákona o elektronické identifikaci¹⁰⁷⁾, nebo

b) prostřednictvím kontaktního místa veřejné správy podle zákona o informačních systémech veřejné správy¹⁰⁸⁾, které jej poskytne v listinné podobě.“

Čl. II Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem následujícím po dni jeho vyhlášení, s výjimkou ustanovení

- a) čl. I bodu 11, které nabývá účinnosti dnem 1. prosince 2021,
- b) čl. I bodu 12, které nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2022.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

I. OBECNÁ ČÁST

1. Zhodnocení platného právního stavu, včetně zhodnocení současného stavu ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně veřejného zdraví“), v § 79 vymezuje pro potřeby ochrany veřejného zdraví vedení registru aktuálního zdravotního stavu fyzických osob, které onemocněly infekčním onemocněním, a fyzických osob podezřelých z nákazy a registru kategorizací prací a expozic faktorům pracovního a životního prostředí. Zákon rovněž vymezuje s ohledem na epidemiologickou situaci možnost vyhlášení mimořádných opatření při epidemii a nebezpečí jejího vzniku.

S ohledem na současný stav, kdy vznikla epidemiologická situace v souvislosti s onemocněním COVID-19, a v návaznosti na stávající zkušenosti vyhlášení mimořádných opatření z důvodu této epidemiologické situace chybí vymezení možnosti fyzických osob, které prodělaly toto infekční onemocnění, byly proti němu očkované nebo byly na toto onemocnění vyšetřeny, prokázat tuto skutečnost.

Navrhovaná právní úprava nemá dopad na zákaz diskriminace a podstata právní úpravy nezakládá narušení rovnosti práv mužů a žen.

2. Odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy, včetně dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Cílem návrhu zákona je stanovit právní rámec pro vydávání certifikátů fyzickým osobám osvědčujících skutečnost, že byly očkované proti onemocnění COVID-19, prodělaly onemocnění COVID-19 nebo byly testované na přítomnost viru SARS-CoV-2 nebo jeho antigenu. V této souvislosti je třeba doplnit rozsah údajů, které orgány ochrany veřejného zdraví mohou při plnění úkolů v oblasti prevence vzniku a šíření infekčních onemocnění využívat ze základních registrů a agendových informačních systémů, jinak by nebylo možné zaručit správnost certifikátů, zejména z hlediska ztotožnění osob.

Návrh zákona mimo jiné reaguje i na připravované přímo použitelné nařízení Evropské unie – návrh Evropské komise „Nařízení o certifikátech o očkování, testování a uzdravení“. Podle tohoto návrhu by pro zajištění svobody volně se pohybovat a pobývat na území členských států měl být vytvořen společný rámec pro vydávání, ověřování a přijímání interoperabilních certifikátů o očkování, testování a prodělání COVID-19 nazvaný "Digitální zelený certifikát" - Digital Green Certificate.

Vyhodnocení z hlediska zásad digitálně přívětivé legislativy

a) Budování přednostně digitálních služeb (princip digital by default)

Tento princip je nosný pro celý obsah návrhu novely zákona o ochraně veřejného zdraví. Tato novela navrhuje veškeré nové služby budovat jako digitální. Stávající procesy nastavené citovaným zákonem nejsou přitom zásadně měněny. Tento proces je výhodný pro poskytovatele zdravotních služeb i pro plnění úkolů v oblasti boje s infekčním onemocněním a jeho šířením. Je kladen důraz na to, aby digitální cesta byla primární, aby „listinné“ agendy nechávala pouze v pozici náhradních procesů, které jsou využitelné v případě, kdy digitální svět není dostupný. Jedná se zejména o situace, kdy fyzická osoba nevybavená elektronickou identitou navštíví poskytovatele zdravotních služeb nebo Czech Point.

Navržená právní úprava umožňuje a v zásadě i vynucuje zmiňovaný princip při budování nových klientských služeb, které budou v prostoru zdravotnictví logicky vznikat. Zákon tak bude navazovat na již nyní budované výchozí centrální digitální prostředí resortu zdravotnictví (zákon o elektronizaci zdravotnictví – sněmovní tisk č. 1163).

b) Maximální opakovatelnost a znovu použitelnost údajů a služeb (princip only once)

Tento princip je v návrhu zákona jednoznačně uplatněn jako nosný. Služby registru aktuálního zdravotního stavu fyzických osob, které onemocněly infekčním onemocněním, a fyzických osob podezřelých z nákazy zavádí prostředky a principy pro sdílení informací. Tyto služby jsou budovány centrálně a to tak, aby mohly být využívány všemi oprávněnými subjekty.

c) Budování služeb přístupných a použitelných pro všechny, včetně osob se zdravotním postižením (princip governance accessibility)

Tento princip je v návrhu zákona plně respektován a jeho plné uplatnění se projevuje při budování služeb pro koncové klienty. Jedná se o služby přístupné na Portálu registru aktuálního zdravotního stavu fyzických osob, které onemocněly infekčním onemocněním, a fyzických osob podezřelých z nákazy.

d) Sdílené služby veřejné správy

Návrh zákona zavádí těsné propojení všech poskytovatelů zdravotních služeb v oblasti ochrany veřejného zdraví, resp. v registru aktuálního zdravotního stavu fyzických osob, které onemocněly infekčním onemocněním, a fyzických osob podezřelých z nákazy a zavádí prostředky a principy pro sdílení informací. Portál registru aktuálního zdravotního stavu fyzických osob, které onemocněly infekčním onemocněním, a fyzických osob podezřelých z nákazy je základním rozcestníkem pro využití koncovými uživateli i pro informační systémy a aplikace tyto služby využívající. Napojení na základní registry státu je samozřejmé, rovněž propojení tohoto portálu na portál občana.

e) Konsolidace a propojování informačních systémů veřejné správy

Cílem je mimo jiné propojit informační systémy poskytovatelů zdravotních služeb s Informačním systémem infekčních nemocí a umožnit tak vydávání certifikátů o onemocnění COVID-19 prostřednictvím těchto informačních systémů.

f) Mezinárodní interoperabilita – budování služeb propojitelných a využitelných v evropském prostoru

V období řešení pandemie onemocnění COVID-19 probíhala a doposud probíhá mezinárodní interoperabilita. Návrh novely zákona umožní generovat a mezinárodně sdílet standardizované zprávy.

g) Ochrana osobních údajů v míře umožňující kvalitní služby (GDPR)

Návrh novely zákona respektuje nejprísnější základní principy ochrany osobních údajů nastavené Obecným nařízením pro ochranu osobních údajů (GDPR). Jde zejména o zásadu minimalizace údajů a legislativní ukotvení jejich rozsahu, stejně jako stanovení účelu jejich využití zákonem, kterým je ochrana veřejného zdraví. Na technické úrovni jsou již nyní zavedeny všechny prostředky pro respektování ochrany osobních údajů, práv fyzických osob, o kterých jsou vedeny údaje v registrech. Novelou zákona budou zavedeny další technické prostředky, které toto vše zabezpečí též pro uživatele přistupující k certifikátu. Konkrétně se bude jednat zejména o bezpečnostní, autentizační a autorizační služby. Technická úroveň zabezpečení dat bude vysoká, je počítáno se šifrováním databází, HSM moduly pro ukládání certifikátů (technologicky na nejvyšší úrovni dle eIDAS), SIEM atd.

h) Technologická neutralita

Princip technologické neutrality je navrhovanou novelou důsledně respektován. Nově vytvářené služby jsou definovány pouze svými standardy, účelem, cílovou skupinou uživatelů a datovým rozhraním a nepreferují užití žádné konkrétní technologie.

i) Uživatelská přívětivost

Návrh zákona nevytváří žádné bariéry pro tvorbu uživatelsky přívětivých aplikací.

3. Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy v jejím celku

Epidemiologická situace šíření onemocnění COVID-19 i nadále trvá, a proto bude i nadále docházet k omezení cestování, k nastavení podmínek pro vstup do různých států, stejně jako podmínek pro účast na hromadných akcích nebo podmínek pro poskytování některých epidemiologicky závažných služeb. S ohledem na tuto skutečnost se předkládá navrhovaná právní úprava, která umožňuje fyzickým osobám prokázat, resp. osvědčit, že byly očkované proti onemocnění COVID-19, prodělaly onemocnění COVID-19 nebo byly testované na přítomnost viru SARS-CoV-2 nebo jeho antigenu. Je nanejvýš důležité postavit prokazování těchto podmínek na jisto a zajistit tak další prostředky pro boj s šířením onemocnění COVID-19.

Navrhovaná právní úprava se předkládá zejména v návaznosti na připravované přímo použitelné nařízení Evropského parlamentu a Rady o rámci pro vydávání, ověřování a uznávání interoperabilních certifikátů o očkování, testování a uzdravení za účelem usnadnění volného pohybu během pandemie COVID-19. Bez zákonného zmocnění Ministerstva zdravotnictví tyto certifikáty vydávat nebude na území České republiky subjekt oprávněný k jejich vydávání, což by významně ztížilo možnost českých občanů vycestovat do zahraničí a obzvláště v nadcházejícím letním období by to mohlo znamenat nežádoucí komplikace.

Dále nelze i nadále vyloučit, ač se v době předložení návrhu epidemiologická situace šíření onemocnění COVID-19 zlepšuje, že nastane opětovné zhoršení, např. z důvodu

výskytu dosud neznámé agresivnější mutace viru SARS-CoV-2, kdy v takovém případě bude využití certifikátů pro prokázání výše uvedených skutečností nanejvýš důležité.

4. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Navrhovaná právní úprava je plně v souladu s ústavním pořádkem České republiky, jak jej vymezuje čl. 112 Ústavy České republiky. Návrh zákona respektuje obecné zásady ústavního pořádku České republiky a jeho obsah neporušuje ústavní principy rovnosti v právech a zákazu retroaktivity.

Navrhovaná právní úprava nijak nesnižuje práva dotčených subjektů a nejsou jí diskriminovány žádné specifické skupiny adresátů právních norem, respektuje obecné zásady ústavního pořádku České republiky.

5. Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie nebo obecnými právními zásadami práva Evropské unie

Návrh zákona je plně v souladu s právem EU, zejména Listinou základních práv Evropské unie (2012/C 326/02) a Smlouvou o fungování Evropské unie.

Návrh respektuje:

- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů),
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES ze dne 12. července 2002 o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací (Směrnice o soukromí a elektronických komunikacích), v platném znění.

Návrh zákona plně respektuje čl. 8 Listiny základních práv Evropské unie (ochrana osobních údajů) a dále pak dalších práv, jak je zakotvují její čl. 24 (práva dítěte) a čl. 26 (začlenění osob se zdravotním postižením).

Navrhovaný zákon je v souladu s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie a obecnými právními zásadami práva Evropské unie.

K navrhované právní úpravě bylo přistoupeno s respektem k připravovanému přímo použitelnému předpisu Evropské unie, jehož obsahem bude úprava certifikátů osvědčujících skutečnost, že fyzické osoby prodělaly infekční onemocnění COVID-19, byly proti němu očkované nebo byly na toto onemocnění vyšetřeny.

6. Zhodnocení souladu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Navrhované právní úpravy se mezinárodní smlouvy, jimiž je Česká republika vázaná, nedotýkají.

7. Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, sociální dopady, včetně dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, dopady na životní prostředí

Výdaje spojené s implementací návrhu zákona budou zejména v souvislosti s vybudováním nových služeb registru aktuálního zdravotního stavu fyzických osob, které onemocněly infekčním onemocněním, a fyzických osob podezřelých z nákazy a implementací jeho služeb.

Podle řešení stávající situace v období řešení pandemie onemocnění COVID-19 a kvalifikovaných odhadů následného vývoje lze největší dopad navýšení nákladů očekávat na straně státu v rozpočtu Ministerstva zdravotnictví, a to i náklady u provozovatele systému Ústavu zdravotnických informací a statistiky ČR (v řádu desítek milionů Kč). Personální náklady u ÚZIS ČR budou řešeny v rámci systemizovaných míst.

8. Zhodnocení dopadů ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Ministerstvo zdravotnictví plní povinnosti stanovené zákonem v oblasti prevence vzniku a šíření infekčních onemocnění. K plnění těchto povinností jsou využívány ve smyslu ustanovení § 47b zákona o ochraně veřejného zdraví údaje ze základních registrů a agendových informačních systémů.

V souladu s ustanovením § 79 zákona o ochraně veřejného zdraví jsou orgány ochrany veřejného zdraví oprávněny ke sběru a zpracování osobních a citlivých údajů. Orgány ochrany veřejného zdraví jsou ve smyslu ustanovení § 78 Ministerstvo zdravotnictví, krajské hygienické stanice, Ministerstvo vnitra a Ministerstvo obrany.

Podle § 79 odst. 2 zákona o ochraně veřejného zdraví má být rozsah zpracovávaných údajů rozšířen pouze výjimečně v zájmu splnění povinností orgánu ochrany veřejného zdraví, stanovené právním předpisem a za podmínek stanovených zvláštním zákonem. Tímto zvláštním zákonem byl zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon byl zrušen zákonem č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů.

Ústav zdravotnických informací a statistiky je provozovatelem Integrovaného informačního systému hygienické služby IISHS, jehož součástí je ISIN. Tyto informační systémy jsou provozovány v unikátním prostředí resortních zdravotnických registrů, jehož základní komponenta Jednotná technologická platforma je součástí kritické infrastruktury státu podle zákona č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti a o změně souvisejících zákonů (zákon o kybernetické bezpečnosti), ve znění

pozdějších předpisů (dále jen „ZoKB“). Prostředí resortních zdravotnických registrů umožňuje standardizovaný a snadný vývoj nových komponent registrů v souladu s požadavky ZoKB a ochrany osobních údajů. Systém je provozován na základě zákona o ochraně veřejného zdraví.

9. Zhodnocení korupčních rizik

Z podstaty navrhované právní úpravy vyplývá, že návrh zákona nemá dopad ve vztahu ke korupčním rizikům.

10. Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Navrhovaný zákon nemá vliv na bezpečnost nebo obranu státu.

11. Zdůvodnění přijetí návrhu ve stavu legislativní nouze

Vláda navrhuje, aby byl návrh zákona projednán v souladu s § 99 odst. 1 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění pozdějších předpisů, ve stavu legislativní nouze vzhledem k mimořádným okolnostem, neboť jsou zásadním způsobem ohrožena základní práva a svobody občanů.

Vzhledem k přetrvávající epidemii onemocnění COVID-19 bude i nadále docházet k omezení cestování, k nastavení podmínek pro vstup do různých států, stejně jako podmínek pro účast na hromadných akcích nebo podmínek pro poskytování některých epidemiologicky závažných služeb. Takové podmínky splní osoby, které prodělaly onemocnění COVID-19, které budou očkovány proti onemocnění COVID-19, a osoby, které podstoupí test na stanovení přítomnosti viru SARS-CoV-2 nebo jeho antigenu.

Včasné přijetí této právní úpravy je nezbytné jak vzhledem k potřebné návaznosti na přijetí návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o rámci pro vydávání, ověřování a uznávání interoperabilních certifikátů o očkování, testování a uzdravení během pandemie COVID -19, kterým se zavádí tzv. Digitální zelený certifikát, které lze očekávat v nejbližších týdnech, tak též v návaznosti na potřebu snadného prokazování splnění standardních epidemiologických podmínek nastavených pro přístup k některým druhům služeb, hromadných akcí apod. Vzhledem k obdobným podmínkám, které zavedly i ostatní členské státy Evropské unie, přispěje navrhovaná právní úprava také k cestování přinejmenším v rámci Evropské unie. Jsou však zvažovány bilaterální dohody o uznávání digitálního zeleného certifikátu také s tzv. třetími zeměmi. S ohledem na blížící se letní sezonu a dovolené je tak nanejvýš žádoucí přijmout tento návrh zákona v co nejkratší době. Dále platí, že ač se v době předložení návrhu epidemiologická situace šíření onemocnění COVID-19 zlepšuje, nelze dopředu vyloučit její opětovné zhoršení (např. z důvodu výskytu dosud neznámé agresivnější mutace viru SARS-CoV-2). V takovém případě bude po přijetí předloženého návrhu zákona možné nepřístupovat k tvrdému lockdownu ve smyslu zavírání nebo zákazu určitých segmentů ekonomiky (např. provozoven stravovacích služeb, posiloven a jiných sportovišť, kulturních zařízení a akcí), neboť bude možné účinně monitorovat, zda osoba, která hodlá akci, provozovnu nebo jiné definované místo navštívit, je z hlediska pravděpodobnosti šíření původce onemocnění COVID-19 riziková, či nikoli.

II. ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K čl. I

K bodu 1 - § 47

Jde o zavedení povinnosti poskytovatele zdravotních služeb provést zápis do centrálního „vákinačního“ registru v rámci Informačního systému infekčních nemocí specifického pro onemocnění COVID-19 zřízeného za účelem plnění úkolů orgánů ochrany veřejného zdraví. Orgány ochrany veřejného zdraví plní úkoly stanovené tímto zákonem. Jedním z těchto úkolů je zamezení šíření infekčních nemocí např. ve smyslu ustanovení § 82 odst. 2 písm. l) zákona o ochraně veřejného zdraví, které zmocňuje krajské hygienické stanice rozhodovat o opatřeních k předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění a jejich ukončení; organizovat, řídit a popřípadě i provádět opatření k předcházení vzniku a zamezení šíření infekčních onemocnění a v tomto rozsahu též usměrňovat činnost poskytovatelů zdravotních služeb a kontrolovat ji.

K bodům 2 až 6 - § 47b

Jde o rozšíření osobních údajů využívaných ze základních registrů státní správy a jiných agendových informačních systémů o nové položky, jako např. datum narození a rodné číslo, jejichž využití je zcela nezbytné pro plnění úkolů orgánů ochrany veřejného zdraví stanovených právními předpisy. Zpřesnění umožní ztotožnění osoby podle referenčních údajů ze základního registru obyvatel, z agendového informačního systému evidence obyvatel nebo agendového informačního systému cizinců.

Požadované osobní údaje a údaje o dokladech jsou nezbytné ke spolehlivé a jednoznačné identifikaci konkrétního jedince, kterému je vydáván výpis z registru formou certifikátu podle navrhovaného § 79a zákona o ochraně veřejného zdraví, za účelem přiřazení certifikátu správné osobě. Údaje doplňované do tohoto ustanovení tak umožňují zabránění omylům a záměny při vydávání certifikátu. Bez těchto nově doplňovaných údajů se neobejde žádný agendový informační systém a jejich využití je nezbytnou podmínkou elektronizace státní správy, která je logicky vyžadována též ze strany eGOVERNMENTU a Ministerstva vnitra.

Konkrétně mezi doplňované údaje patří údaj o datu, místu a okresu narození. Tento údaj umožňuje již uvedenou jednoznačnou identifikaci osoby, která je zcela nezbytná a kterou lze zajistit právě jen získáním uvedených údajů, jejich kombinací a napojením na základní registry. Pro správnou identifikaci osoby je nezbytné vedení alespoň trojí sady údajů, které umožňují její ztotožnění (a to i vůči základním registrům). V tomto případě jde alespoň o datum, místo a okres narození, jméno a příjmení a adresu místa pobytu. Bez vedení této sady údajů nebude možné certifikáty předat osobě, které patří.

Mezi další doplňované údaje patří údaje vztahující se k pobytu osoby. Tyto údaje jsou, jak již bylo výše uvedeno, nezbytné za účelem identifikace osoby, které má být certifikát podle § 79a vydán. Dále jsou tyto údaje zcela klíčovými parametry, které umožňují efektivní trasování a zabránění šíření epidemie, identifikaci clusterů, a to i těch s vyšší nebezpečností – rizikem zavlečení mutací atd. Tyto údaje umožní zacílení opatření na místa lokální epidemie. To se týká i osob zahraničních. Orgány ochrany veřejného zdraví tedy potřebují tyto údaje zcela nezbytně pro jasnou identifikaci osoby a místa, aby měly možnost vydávat správné rozhodnutí, která činnost a pohyb těchto osob legitimně omezují. Musí disponovat přesnými a správnými údaji, aby mohly včas zasáhnout.

K bodu 7 - 79 odst. 1 písm. a)

Navržená změna rozšiřuje výčet osobních údajů, které jsou orgány ochrany veřejného zdraví oprávněny zpracovávat k tomu, aby Ministerstvo zdravotnictví mohlo vydávat certifikáty podle § 79a a současně tyto certifikáty předat fyzickým osobám.

Zpracovávání těchto údajů je nezbytné pro jednoznačné ztotožnění fyzické osoby, kdy jsou získávány a porovnávány s údaji dostupnými ze základních registrů a dalších výše uvedených agendových informačních systémů.

Mezi konkrétně doplňované údaje patří telefonní číslo, adresa elektronické pošty a případně další kontaktní údaje. Jedná se o nepodkročitelné parametry, bez kterých by nebylo možné naprosté většině našich občanů zpřístupnit elektronicky certifikáty podle § 79a. Těchto certifikátů může vznikat až několik set tisíc za den (z důvodu provedení očkování proti onemocnění COVID-19, osvědčení prodělaného onemocnění COVID-19 nebo vyšetření na přítomnost viru SARS CoV 2 nebo jeho antigenu). V dnešní době by bylo zcela nereálné nevyužít elektronickou cestu pro vydávání certifikátů a aktuálně by nemožnost uvádět kontaktní údaje znamenala vyloučení možnosti vydávat digitální zelené certifikáty elektronicky. V důsledku toho by pak byla naprosté většině našich občanů (i cizinců a dětí) znemožněna cesta do zahraničí. Velmi významně bychom neposkytnutím možnosti přístupu k certifikátu elektronickou cestou občany diskriminovali a fakticky jim znemožnili přístup k nim.

Dalším dopadem by následně byla i administrativní zátěž u poskytovatelů zdravotních služeb, kteří by byli s největší pravděpodobností zahlceni požadavky svým pacientů k vydání digitálních zelených certifikátů.

K bodům 8 a 9 - § 79 odst. 1 písm. b) a odstavec 2

Doplňují se údaje, které jsou rozhodné pro vydání certifikátu s potřebně vypovídajícím obsahem a bez nichž by nebylo možné tyto certifikáty vystavovat v souladu s požadavky Evropské unie. V důsledku toho by pak občané České republiky byli při cestách do zahraničí v případech, kdy bude vyžadováno prokázání se „digitálním zeleným certifikátem“, diskriminováni nemožností přístupu k potřebnému certifikátu. Jde o tyto údaje:

Záznam o provedeném očkování proti onemocnění COVID-19, včetně pozitivních nebo negativních výsledků laboratorních vyšetření vztahujících se k akutnímu nebo prodělanému onemocnění COVID-19 anebo vyloučení tohoto onemocnění.

Podle tohoto ustanovení se dále budou zpracovávat identifikační údaje a kontaktní údaje poskytovatelů zdravotních služeb, kteří poskytl zdravotní služby, k nimž se váží zpracováváné údaje, nebo kteří zpracováváné údaje do registru předávají. Zpracovávání těchto údajů je nezbytné vzhledem k procesu hlášení, resp. předávání údajů do registru. Poskytovatel zdravotních služeb zadává údaje do registru a v souvislosti s tím se identifikuje. Zároveň je údaj o poskytovateli zdravotních služeb v případě vydaného certifikátu osvědčujícím očkování proti onemocnění COVID-19 součástí tohoto certifikátu.

Požadované osobní údaje a údaje o dokladech jsou nezbytné ke spolehlivé identifikaci jedince, kterému je vydáván výpis z registru formou certifikátu. Certifikát musí být jednoznačně přiřaditelný. Údaje vztahující se k pobytu osoby jsou zcela klíčovými parametry, které umožňují efektivní trasování a zabránění šíření epidemie, identifikaci clusterů,

a to i těch s vyšší nebezpečností - rizikem zavlečení mutací atd. To se týká i osob zahraničních.

K bodu 10, 11 a 12 - § 79a

Je nezbytné zakotvit certifikát osvědčující očkování proti onemocnění COVID-19, prodělané onemocnění COVID-19 a testování na onemocnění COVID-19. V případě vydání certifikátu osvědčujícího podání očkovací látky se bude jednat o vydávání certifikátu osvědčujícího podání již první dávky a následně při podání další očkovací látky se bude certifikát průběžně aktualizovat. Ustanovení dále stanovuje, že náležitosti a vzor certifikátu uveřejní Ministerstvo zdravotnictví na svých internetových stránkách. Tato právní úprava je přijímána v období, ve kterém je připravováno přímo účinné nařízení na úrovni Evropské unie, které bude obsah a podobu certifikátu konkrétně upravovat. Po nabytí účinnosti tohoto nařízení bude mít právní úprava v nařízení stanovená přímý účinek a tím i přednost. Zachování tohoto ustanovení po nabytí unijní normy přitom s ohledem na jeho obsah nezaloží rozpor s unijním právem.

Specificky je stanoven přístup pro subjekt údajů k certifikátu, a to pomocí vzdáleného přístupu s využitím elektronické identifikace podle zákona o elektronické identifikaci a dalšími autentizačními prostředky mimo tento rámec za účelem poskytnutí certifikátu všem osobám, nejen těm, které disponují elektronickou identitou. Z uvedeného důvodu jsou uvedeny i prostředky další, jako např. prostřednictvím kontaktního místa veřejné správy, prostřednictvím internetových a mobilních aplikací či prostřednictvím poskytovatele zdravotních služeb. Certifikát bude vydáván primárně ve formě elektronické, zákon však ponechává možnost fyzickým osobám získat tištěnou verzi, a to s využitím kontaktního místa veřejné správy nebo poskytovatele zdravotních služeb. Vzhledem k již avizovaným požadavkům Evropské unie na bezplatnost vydání certifikátu se výslovně zakotvuje tento nárok fyzických osob u většiny z možných přístupů. Pouze v případě vydání certifikátu poskytovatelem zdravotních služeb se stanoví, že tento může požadovat úhradu za jeho vystavení ve výši, která nesmí přesáhnout náklady spojené s pořízením listinné podoby tohoto certifikátu. Osoba však vždy může využít jiné (bezplatné) způsoby přístupu k certifikátu.

Poskytovateli zdravotních služeb se pak výslovně umožňuje v souvislosti s vydáním certifikátů přistupovat do registrů k údajům rozhodným pro vydání certifikátu, a dále též za účelem poskytování zdravotních služeb pacientovi, o němž jsou tyto údaje vedeny – například půjde-li o podání očkovací látky, bude mít poskytovatel zdravotních služeb informaci, zda a kdy předtím byl již pacient očkovan nebo zda prodělal dotčené onemocnění.

S ohledem na ustanovení § 567 zákona č. 89/2012 Sb. občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a § 131 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, je podle materiální definice veřejné listiny certifikát vydávaný podle tohoto ustanovení veřejnou listinou, neboť veřejnou listinou je též listina vydaná orgánem veřejné moci v mezích jeho pravomoci. Ve vztahu k tomuto ustanovení stanovuje § 348 zákona č. 40/2009 Sb. trestný čin padělání a pozměnění veřejné listiny.

K čl. II - Účinnost

Návazně na epidemiologickou situaci v řešení pandemie onemocnění COVID-19 a též s ohledem na nutnost reflexe připravované právní regulace na úrovni EU je nezbytné, aby novela zákona nabyla účinnosti v co nejkratší lhůtě.

Účinnost ustanovení umožňující fyzickým osobám přístup k certifikátu vydávanému Ministerstvem zdravotnictví s využitím služeb Czech Point byla zdůvodu přípravy

kontaktních míst veřejné správy na zajištění služby vydávání certifikátu posunuta až na 1. prosinec 2021.

Současně se z důvodu zajištění vysoké úrovně ochrany osobních údajů časově omezuje možnost přístupu internetových a autentizačních služeb portálu registru aktuálního zdravotního stavu fyzických osob, které onemocněly infekčním onemocněním, a fyzických osob podezřelých z nákazy a informačních systémů a aplikací tyto služby využívajících. Tento způsob přístupu je stanoven jako přechodný s tím, že se v mezičase předpokládá výrazné rozšíření využívání elektronické identifikace, která poskytuje vyšší míru zabezpečení.

V Praze dne 31. května 2021

Předseda vlády:

Ing. Andrej Babiš v.r.

Ministr zdravotnictví:

Mgr. et Mgr. Adam Vojtěch, MHA, v.r.